

মাইক্র'ফাইনেন্স পাল্‌চ

VOL XII- মে 2022

বিলেখনাত্নক পৰিচয়সমূহ

ইকুইফেক্স

কীৰণ সমুদ্রনা
-ভিপি, বিল্লেষণ

kiran.samudrala@equifax.com

শ্রুতি যোশী
ভিপি-বিল্লেষণ

shruti.joshi@equifax.com

বন্দনা পাঞ্চাল সহযোগী ব্যৱস্থাপক

vandana.panchal@equifax.com

চিডবি

সঞ্জয় জৈন
জিএম-
ইআৰডিএ

erdav@sidbi.in

ৰমেশ কুমাৰ
এমজিআৰ.এমপিআইভি-
ইআৰডিএ

rameshk@sidbi.in

সূচী

কাৰ্য্যবাহী সংক্ষিপ্ত সাৰ	04
সংক্ষিপ্ত ৰূপ আৰু শব্দাৱলী	05
মাইক্ৰ'ফাইনেম উদ্যোগৰ অৱলোকন	06
বিতৰণ ট্ৰেণ্ড সমূহ	09
উদ্যোগৰ বিশ্ব প্ৰফাইল	12
ভৌগোলিক প্ৰদৰ্শন	14
ব্যাপক ৰাজ্যিক প্ৰফাইল: ৰাজস্থান	17
আকাংক্ষামূলক জিলাসমূহ	22
গ্ৰাহকৰ স্তৰ বিশ্লেষণ	24

কাৰ্যবাহী সংক্ষিপ্ত সাৰ

এমএফআই পালচ প্ৰতিবেদনৰ দ্বাদশ সংস্কৰণত ডিচেম্বৰ 2021 লৈকে দাখিল কৰা তথ্য আৰু এই সময়ছোৱাত মাইক্ৰ'ফাইনেঞ্চ উদ্যোগৰ বিকাশৰ স্পেশ্বাৰ্ট উপস্থাপন কৰা হৈছে।

31 ডিচেম্বৰ তাৰিখলৈকে বকেয়া পৰ্টফলিঅ' হৈছে ₹9.6 কোটি সক্ৰিয় ঋণৰ বিপৰীতে ₹2,36,178 কোটি। OND' 21-ত ₹66,849 কোটি টকাৰ ঋণ বিতৰণ কৰা হৈছিল। এনবিএফচি-ৰ গড় টিকটৰ আকাৰ সৰ্বাধিক, ই উদ্যোগৰ টিকটৰ আকাৰতকৈ অধিক। উদ্যোগ POS-ত ডিচেম্বৰ 2020 ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2021 লৈ বাৰ্ষিক 3% বৃদ্ধি আৰু ছেপ্টেম্বৰ 2021 ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2021 লৈ Q-o-Q বৃদ্ধি 4% হৈছে। বেঙ্কবোৰে বকেয়া পৰ্টফলিঅ'ৰ বাবে সৰ্বাধিক অৱদান আগবঢ়ায় আৰু তাৰ পিছত এনবিএফচি-এমএফআই।

বিতৰণৰ পৰিমাণ OND'20 ৰ পৰা OND' 21 লৈ 7% বৃদ্ধি হৈছে। সৰ্বাধিক ঋণ বিতৰণ বেঙ্কৰ দ্বাৰা কৰা হয় আৰু তাৰ পিছত সকলো ত্ৰিমাহত এনবিএফচি-এমএফআই কৰা হয়। 30 হাজাৰ আৰু অধিক টিকটআকাৰৰ শ্ৰেণীত ইতিবাচক Y-o-Y বিকাশ দেখা গৈছে। 55% তকৈ অধিক ঋণ 20 হাজাৰৰ পৰা 50 হাজাৰ টিকট আকাৰৰ শ্ৰেণীত তলত বিতৰণ কৰা হয়। গড় টিকটৰ আকাৰ OND'20 ৰ পৰা OND' 21 লৈ 23% বৃদ্ধি হৈছে।

যোৱা 1-179 দিনৰ বাবে প্ৰাপ্য অপৰাধ ডিচেম্বৰ 2021-ত হ্রাস হৈছে ছেপ্টেম্বৰ 2021-ত 18.77% ৰ পৰা 13.80% লৈ হ্রাস পাইছে।

2021 চনৰ ছেপ্টেম্বৰৰ পৰা 2021 চনৰ ডিচেম্বৰত প্ৰাপ্য অপৰাধৰ বাবে 60-179 দিন বৃদ্ধি পাইছে।

31 ডিচেম্বৰ 2021 তাৰিখলৈকে, শীৰ্ষ 10 খন ৰাজ্যই বকেয়া পৰ্টফলিঅ'ত 82% অৰিহণা যোগায়। তামিলনাড়ুয়ে এমএফআই উদ্যোগত ₹30,562 কোটি টকাৰ অসামান্য পৰ্টফলিঅ'ৰ সৈতে আগবাঢ়ি আছে। 31 ডিচেম্বৰ 2021 তাৰিখলৈকে, তামিলনাড়ু, বিহাৰ, পশ্চিম বংগ, কৰ্ণাটক আৰু উত্তৰ প্ৰদেশ POS-ৰ দ্বাৰা শীৰ্ষ 5 খন ৰাজ্য। পশ্চিম বংগৰ 90+ অপৰাধ উদ্যোগৰ অপৰাধতকৈ অধিক।

এই সংস্কৰণত ৰাজস্থানক ব্যাপক ৰাজ্যিক প্ৰ'ফাইল হিচাপে সামৰি লোৱা হৈছে। 31 ডিচেম্বৰ 2021 তাৰিখে ৰাজস্থানৰ বকেয়া পৰ্টফলিঅ' হৈছে ₹10,812 কোটি। OND' 21-ৰ সময়ত ৰাজস্থানত ₹2,903 কোটি টকাৰ ঋণ বিতৰণ কৰা হৈছিল। সকলো ঋণদাতাৰ ভিতৰত এনবিএফচিৰ গড় টিকটৰ আকাৰ সৰ্বাধিক। ৰাজস্থানৰ সকলো ঋণদাতাৰ ভিতৰত নট ফৰ প্ৰফিটৰ 90+ অপৰাধ আটাইতকৈ কম। AMJ'21 ৰ বাহিৰে 20 হাজাৰ-50 হাজাৰ টিকট আকাৰৰ শ্ৰেণীত 60% তকৈ অধিক ঋণ বিতৰণ কৰা হৈছিল। ৰাজস্থান POS-ত ডিচেম্বৰ 2020 ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2021 লৈ 15% Y-o-Y বৃদ্ধি হৈছে। 2021 চনৰ ছেপ্টেম্বৰৰ পৰা 2021 চনৰ ডিচেম্বৰত ৰাজস্থানৰ সামগ্ৰিক 90+ অপৰাধ বৃদ্ধি পাইছে।

এমএফআই পালচ প্ৰতিবেদনৰ দ্বাদশ সংস্কৰণত আমি 31 ডিচেম্বৰ 2021 তাৰিখলৈকে গ্ৰাহক স্তৰৰ বিশ্লেষণ সামৰি লৈছো। 70% ৰো অধিক গ্ৰাহকৰ মাত্ৰ 1 টা বকেয়া ঋণ আছে। লাভৰ বাবে নহয় এমএফআইৰ 2 টা বকেয়া ঋণৰ সৈতে সৰ্বাধিক গ্ৰাহক আছে।

সংক্ষিপ্ত ৰূপ আৰু শব্দাৱলী

- **ATS** (এভাৰেজ টিকট চাইজ-গড় টিকট আকাৰ)=বিতৰণ কৰা পৰিমাণ/ঋণৰ সংখ্যা
- **DPD** =ডে'জ পাছড ডিউজ-দিন অতিক্ৰম কৰা বাকী/অনাদায়
- সক্রিয় POS অথবা ঋণ লওঁতা বা সক্রিয় ঋণ=0 ৰ পৰা 179 DPDলৈ+ নতুন একাউন্ট+কাৰেণ্ট একাউন্ট
- **MFI** = মাইক্র'ফাইনেঞ্চ প্ৰতিষ্ঠান
- **POS** = (পাৰ্টফ'লিঅ' বকেয়া/(পাৰ্টফ'লিঅ' আউটষ্টেণ্ডিং)
- **UT** = কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল/ইউনিয়ন টেৰিট'ৰী
- উচ্চাকাঙ্ক্ষী জিলা (AD) (এডি) - স্বাস্থ্য আৰু পুষ্টি, শিক্ষা, কৃষি আৰু জল সম্পদ, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি, দক্ষতা বিকাশ আৰু মৌলিক আন্তঃগাঁথনিৰ দৰে সূচকৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি মানৱ বিকাশ সূচক বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে জানুৱাৰী 2018 ত ভাৰত চৰকাৰৰ নীতি আয়োগ, চিনাক্ত কৰা জিলাসমূহ (বৰ্তমান 117 খন)

- 1-179 = 1 ৰ পৰা 179লৈ DPD/LivePOS
- 1-29 = 1 ৰ পৰা 29লৈ DPD/LivePOS
- 30-59=30 ৰ পৰা 59লৈDPD/LivePOS
- 60-89=60 ৰ পৰা 89লৈDPD/LivePOS
- 90-179 = 90 ৰ পৰা 179লৈ DPD/LivePOS
- 30+ পৰিশোধ বিলম্ব = 30-179 DPD/LivePOS
- 90+ পৰিশোধ বিলম্ব= 90-179 DPD/LivePOS

- **OND'20**=অক্টোবৰ 2020 ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2020 লৈ
- **JFM'21**=জানুৱাৰী 2021 ৰ পৰা মাৰ্চ 2021 লৈ

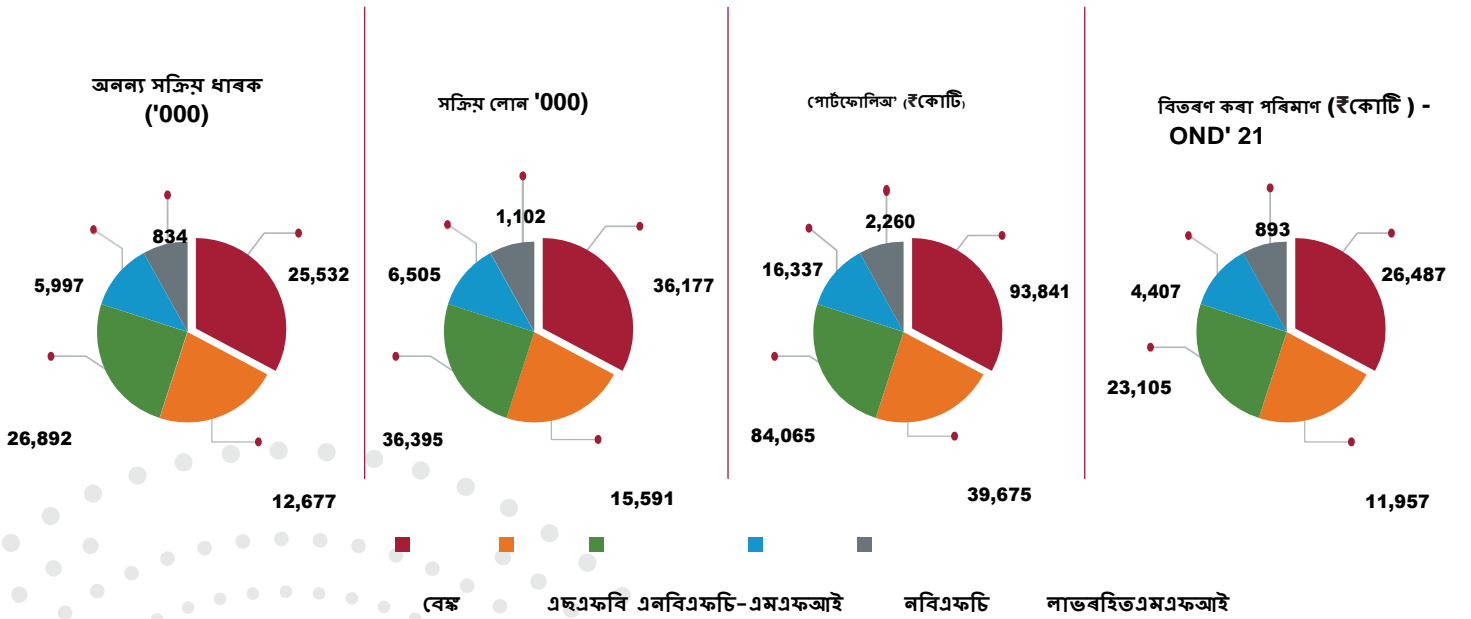
- **AMJ'21**=এপ্ৰিল 2021ৰ পৰা জুন2021লৈ
- **JAS'21**=জুলাই 2021ৰ পৰা চেপ্টেম্বৰ 2021লৈ
- **OND'21**=অক্টোবৰ2021 ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2021 লৈ

মাইক্র'ফাইনেন্স
উদ্যোগৰ
অৱলোকন

মাইক্রোফাইনেঞ্চ উদ্যোগৰ স্নেপশ্বট – 31 ডিচেম্বৰ 2021 লৈ

স্নেপশ্বট 31 ডিচেম্বৰ 2021 লৈ	বেঙ্ক	SFBs	NBFC-MFIs	NBFC	লাভবহিত এমএফআই	মুঠ উদ্যোগ
অনন্য সক্ৰিয় ধাৰক (₹'000)	25,532	12,677	26,892	5,997	834	71,932
সক্ৰিয় লোন (₹'000)	36,177	15,591	36,395	6,505	1,102	95,770
পোর্টফোলিঅ' (₹কোটি)	93,841	39,675	84,065	16,337	2,260	236,178
বিতৰণ কৰা পৰিমাণ (₹কোটি) OND'21	26,487	11,957	23,105	4,407	893	66,849
গড় টিকেট আকাৰ (₹কোটি) - OND' 21	41,760	41,177	36,095	44,284	31,268	39,489
30+ পৰিশোধবিলম্ব (POS)	12.00%	8.45%	6.23%	5.21%	1.30%	8.78%
90+ পৰিশোধবিলম্ব (POS)	5.19%	2.91%	2.14%	1.78%	0.65%	3.44%

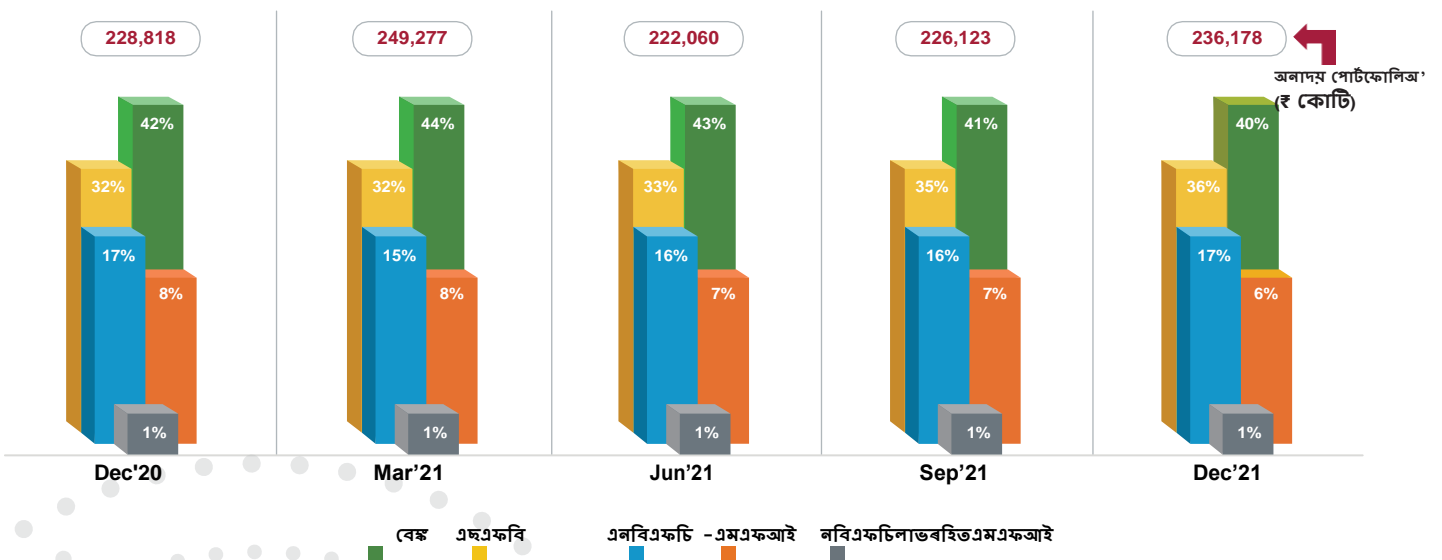
- 31 ডিচেম্বৰ 2021 তাৰিখলৈকে বকেয়া পৰ্টফোলিঅ' হৈছে ₹9.6 কোটি সক্ৰিয় ঋণৰ বিপৰীতে ₹2,36,178 কোটি টকা
- OND'21-ৰ বাবে বিতৰণৰ পৰিমাণ হৈছে ₹66,849 কোটি
- এনবিএফচি-ৰ গড় টিকেটৰ আকাৰ সৰ্বাধিক, ই OND'21-ৰ বাবে উদ্যোগৰ টিকেটৰ আকাৰতকৈ অধিক
- বেংকৰ 30+ আৰু 90+ অপৰাধ উদ্যোগৰ অপৰাধতকৈ অধিক

মাইক্র'ফাইনেন্স উদ্যোগৰ অৱলোকন

অনাদায় পোর্টফোলিঅ' (₹ কোটি)

সৰিণেশ	Dec'20	Mar'21	Jun'21	Sep'21	Dec'21
বেঙ্ক	96,683	109,867	95,674	92,725	93,841
SFBs	38,109	38,903	35,345	36,863	39,675
NBFC-MFIs	73,166	79,420	72,856	79,932	84,065
NBFCS	18,988	18,992	16,140	14,621	16,337
লাভৰহিত এমএফআই	1,872	2,095	2,045	1,982	2,260
মূঠ উদ্যোগ	228,818	249,277	222,060	226,123	236,178
Q-o-Q বৃদ্ধিৰ হাৰ %	0%	9%	-11%	2%	4%
Q-o-Q বৃদ্ধিৰ হাৰ%	-	0	9	-	2

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰ অনুসৰি বজাৰৰ অংশৰ প্ৰৱণতা

- এমএফআই উদ্যোগত ছেপ্টেম্বৰ 2021-ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2021-ত Q-o-Q বৃদ্ধি 4% হৈছে
- এমএফআই উদ্যোগত ডিচেম্বৰ 2020 ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2021 লৈ 3% Y-o-Y বৃদ্ধি হৈছে
- বেঙ্কবোৰে বকেয়া পৰ্টফোলিঅ'ৰ বাবে সৰ্বাধিক অৱদান আগবঢ়ায় আৰু তাৰ পিছত থাকে এনবিএফচি-এমএফআই

বিতরণ প্রণতা সমূহ

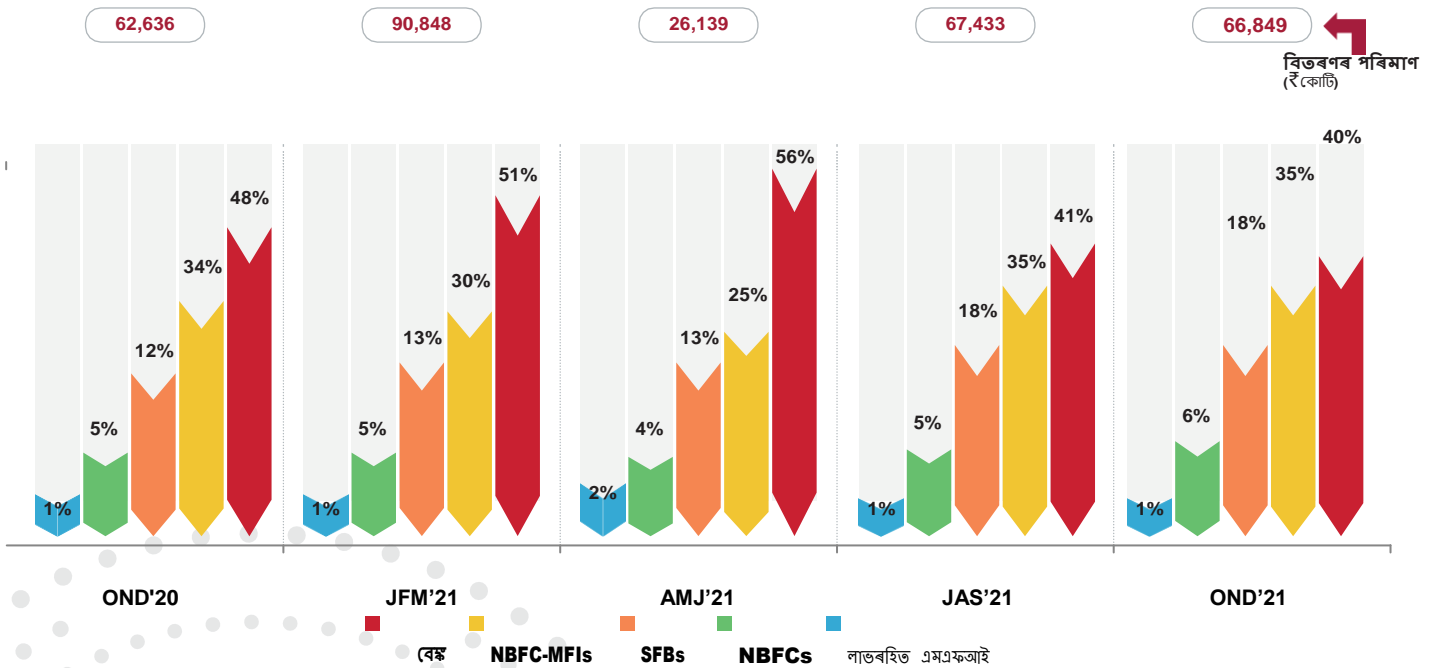
Powering the World with knowledge™

বিতরণপ্রণতাসমূহ প্রতিষ্ঠানঅনুসৰি

বিতৰণ কৰা লোণত সংখ্যা (লাখত)

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰ	OND'20	JFM'21	AMJ'21	JAS'21	OND'21
বেঙ্ক	100	111	41	77	63
এছএফবি	21	32	9	36	29
এনবিএফচি-এমএফআই	65	77	19	69	64
এনবিএফচি	7	11	3	8	10
লাভৰহিত এনএফআই	2	3	1	2	3
মুঠ উদ্যোগ	195	234	73	192	169

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰঅনুসৰি বজাৰ ৰ অংশৰ প্ৰৱৰ্ত্ততা

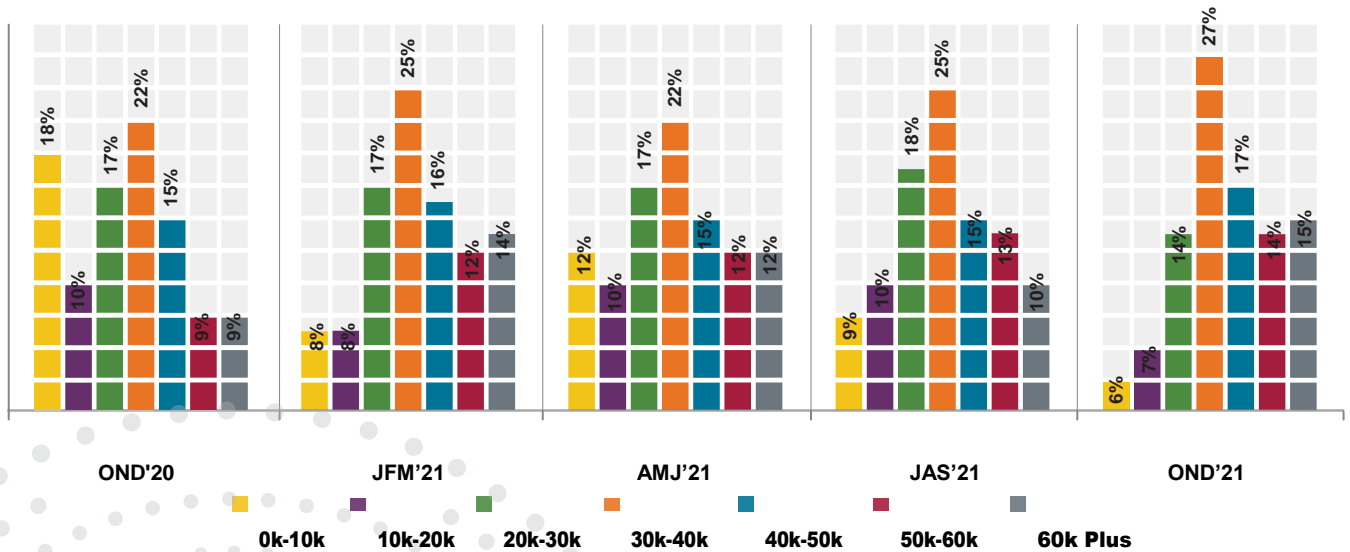
- OND'21-ৰ সময়ত বিতৰণ কৰা ঋণৰ সংখ্যা OND'20-ৰ পৰা 13% হ্রাস পাইছে, অৱশ্যে, বিতৰণ একে সময়তে পৰিমাণ 7% বৃদ্ধি হৈছে
- সৰ্বাধিক ঋণ বিতৰণ বেঙ্কৰ দ্বাৰা কৰা হয় আৰু তাৰ পিছত সকলো কোৱাৰ্টাৰত এনবিএফচি-এমএফআই কৰা হয়
- ঋণ বিতৰণৰ ক্ষেত্ৰত এনবিএফচি আৰু লাভৰহিত এমএফআই-য়ে JAS'21 ৰ পৰা OND'21 লৈ ইতিবাচক বৃদ্ধি দেখিছে

উদ্যোগৰ টিকট আকাৰ প্ৰৱণতা

বিতৰণ কৰা লোনৰ সংখ্যা (₹ লাখত)

টিকট আকাৰ	OND' 20	JFM' 21	AMJ' 21	JAS' 21	OND' 21	Y-o-Y বৃদ্ধিৰ হাৰ %
0K-10K	35	19	8	18	10	-71%
10K-20K	20	18	7	20	12	-40%
20K-30K	32	40	12	34	24	-25%
30K-40K	43	58	16	47	46	7%
40K-50K	29	38	11	29	29	0%
50K-60K	18	28	9	25	23	28%
60K Plus	18	33	9	19	25	39%
মুঠ	195	234	73	192	169	-13%
Q-o-Q লোন বিতৰণ বৃদ্ধিহাৰ%	-	20%	-69%	163%	-12%	-
সৰ্ব ভাৰতীয় ATS (₹)	32,109	38,789	35,793	35,110	39,489	-
Q-o-Q ATS বৃদ্ধিৰ হাৰ %	-	21%	-8%	-2%	12%	-

বিতৰণ কৰা লোনৰ সংখ্যা (₹ লাখত)

- 50 হাজাৰ আৰু অধিক টিকটআকাৰৰ শ্ৰেণীত 25% তকৈ অধিক Y-o-Y বৃদ্ধি হৈছে
- 55% তকৈ অধিক ঋণ 20 হাজাৰ-50 হাজাৰ টিকট আকাৰৰ শ্ৰেণীৰ অধীনত বিতৰণ কৰা হয়
- ATS OND'20 ৰ পৰা OND' 21 লৈ 23% বৃদ্ধি হৈছে

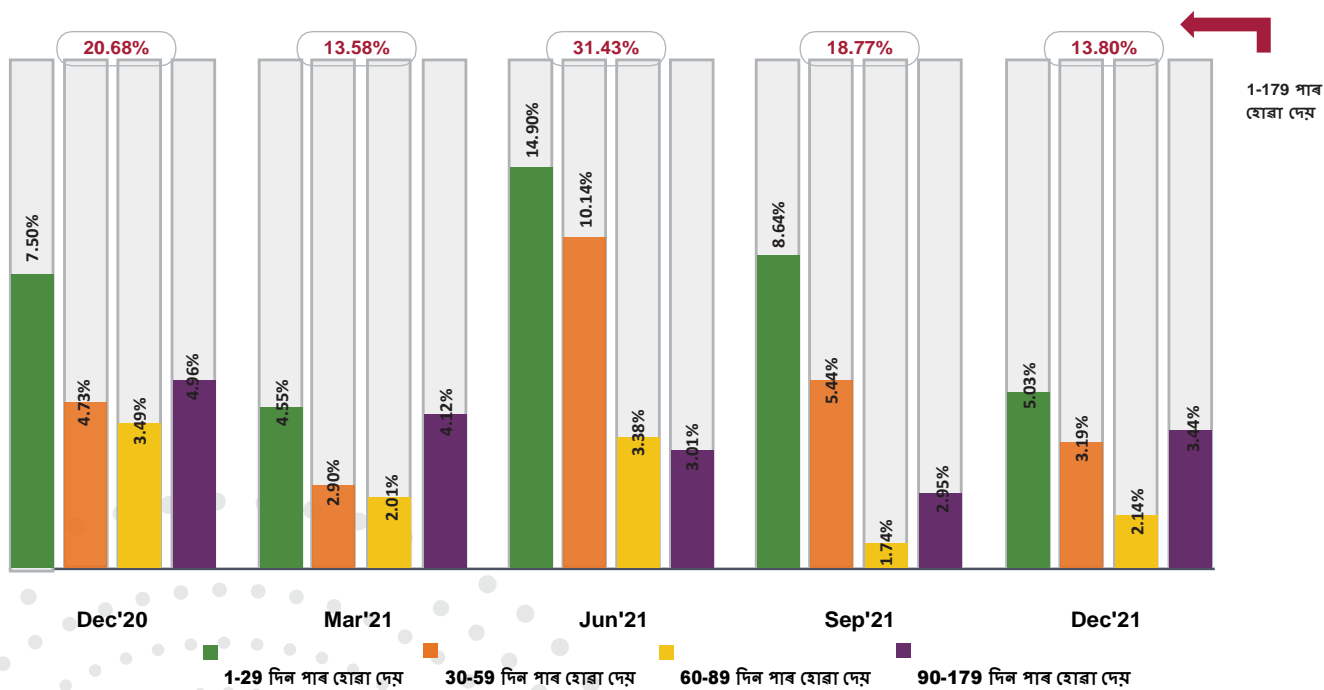
উদ্যোগৰ বিশ্ব প্রফাইল

বিলম্বিত অপৰাধৰ প্ৰৱণতা

দেয় দিনঅতিক্ৰমৰ হিচাপত বিলম্বিত অপৰাধ

বিশিষ্ট ত্ৰিমাসিক	1-29 দিন পাৰ হোৱা অনাদয়	30-59 দিন পাৰ হোৱা অনাদয়	60-89 দিন পাৰ হোৱা অনাদয়	90-179 দিন পাৰ হোৱা অনাদয়	1-179 দিন পাৰ হোৱা দেয়
Dec' 20	7.50%	4.73%	3.49%	4.96%	20.68%
Mar' 21	4.55%	2.90%	2.01%	4.12%	13.58%
Jun' 21	14.90%	10.14%	3.38%	3.01%	31.43%
Sep' 21	8.64%	5.44%	1.74%	2.95%	18.77%
Dec' 21	5.03%	3.19%	2.14%	3.44%	13.80%

দেয় দিন অতিক্ৰমৰ হিচাপত বিলম্বিত অপৰাধ

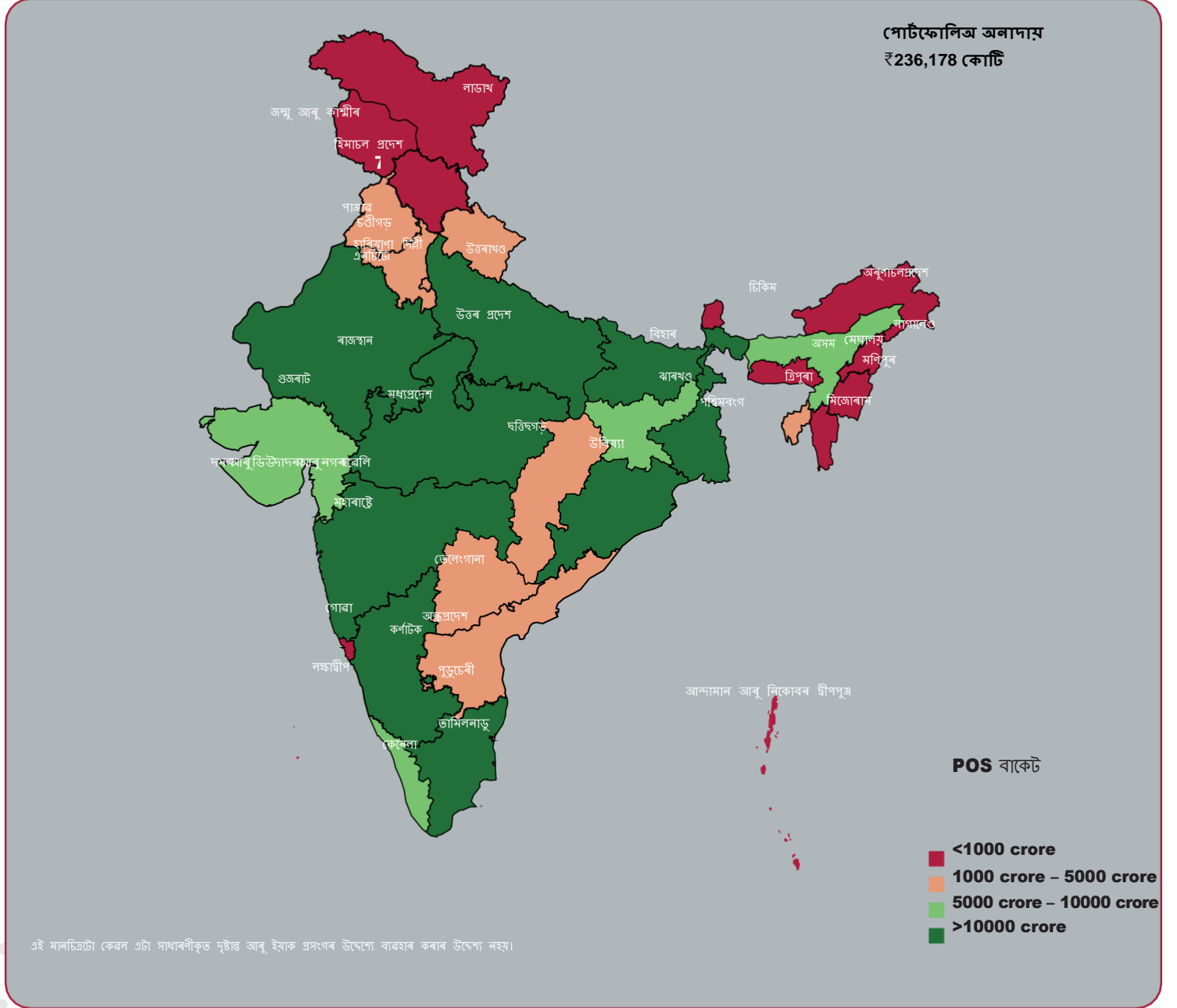

- ডিচেম্বৰ 2021-ত 1-179 দিন পাৰ হোৱা অনাদয় অপৰাধ হ্রাস হৈ ছেপ্টেম্বৰ 2021-ত 18.77% ৰ পৰা 13.80% হৈছে
- 2021 চনৰ ছেপ্টেম্বৰৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2021-লৈ প্ৰাপ্য অপৰাধৰ বাবে 60-179 দিন পাৰ হোৱা অনাদয় অপৰাধ বৃদ্ধি পাইছে

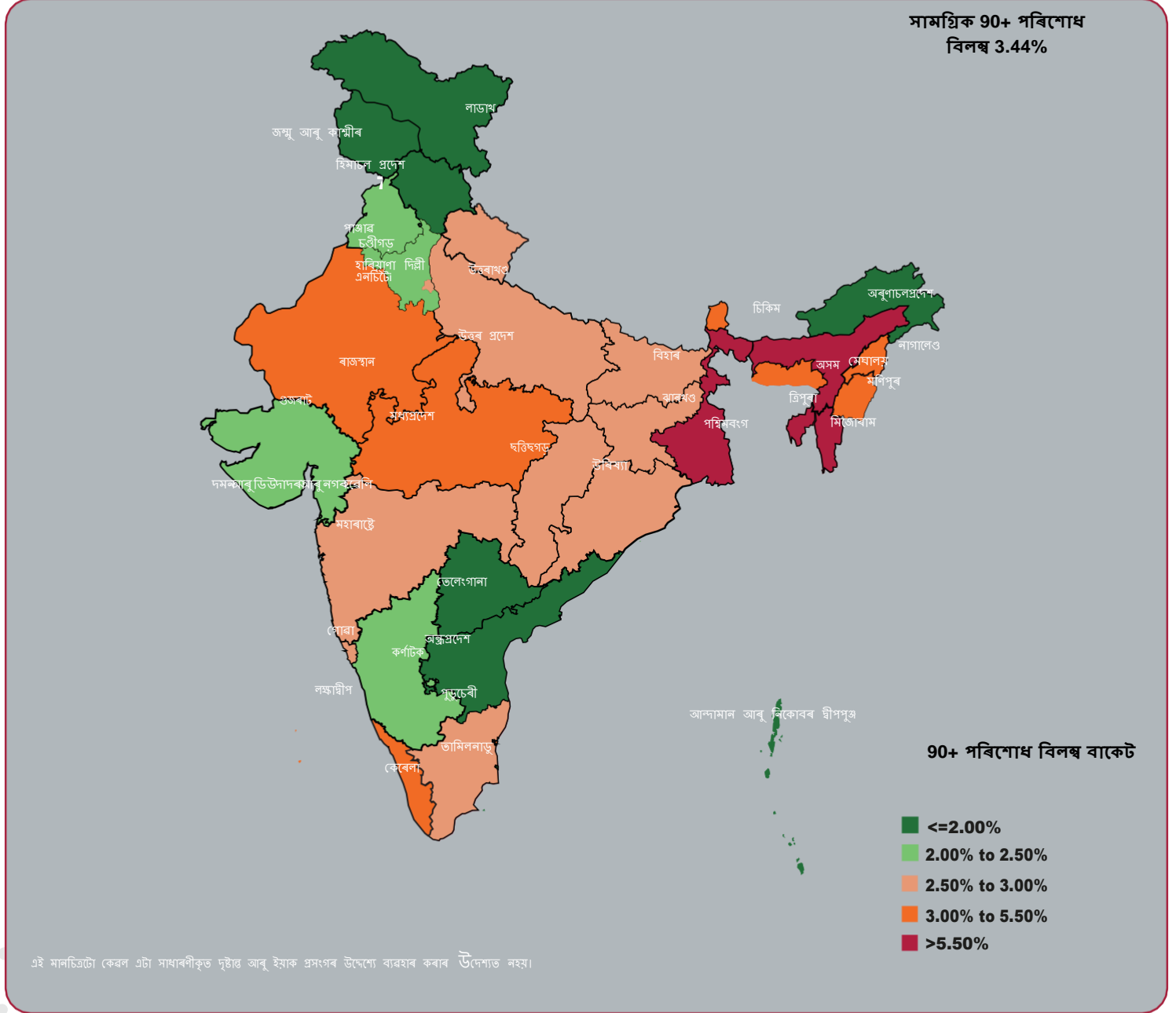
ভৌগোলিক প্রদর্শন

31 ডিচেম্বৰ 2021লৈ ৰাজ্য/কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল অনুযায়ী পোর্টফোলিঅ' বকেয়া

- 31 ডিচেম্বৰ 2021 তাৰিখলৈকে, শীৰ্ষ 10 খন ৰাজ্যই বকেয়া পৰ্টফোলিঅ'ত 82% অৰিহণা যোগায়
- তামিলনাডুয়ে এমএফআই উদ্যোগৰ নেতৃত্ব দি আছে আৰু পৰ্টফোলিঅ' হৈছে ₹30,652 কোটি টকা
- 31 ডিচেম্বৰ 2021 ত তামিলনাডু, বিহাৰ, পশ্চিম বংগ, কৰ্ণাটক আৰু উত্তৰ প্ৰদেশ শীৰ্ষ 5 খন ৰাজ্য আছে।

31 ডিচেম্বৰ 2021 লৈ ৰাজ্য/কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল অনুযায়ী 90+ পৰিশোধ বিলম্ব

5 শীৰ্ষ ৰাজ্যৰ 90+ পৰিশোধ বিলম্ব এনে ধৰণৰ:

ৰাজ্য	বিলম্ব
তামিলনাড়ু	2.54%
বিহাৰ	2.71%
পশ্চিম বংগ	7.88%
কৰ্ণাটক	2.01%
উত্তৰ প্ৰদেশ	2.01%

পশ্চিম বংগৰ 90+ পৰিশোধ অপৰাধ 3.44% উদ্যোগৰ অপৰাধতকৈ অধিক

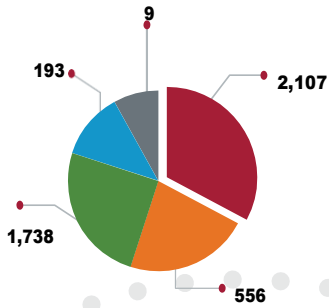
ব্যাপক বাজ্যিক
প্রফাইল: রাজস্থান

Powering the World with knowledge™

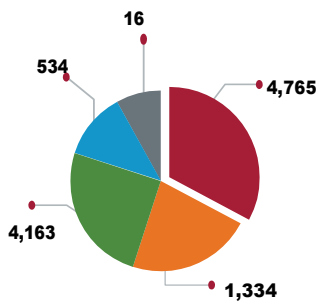
ৰাজস্থান ৰাজ্য দৰ্শন

ৰাজস্থান দৰ্শন 31ডিচেম্বৰ 2021 লৈ	বেঙ্ক	SFBs	NBFC-MFIs	NBFCs	লাভবহিত এমএফআই	মূঠ উদ্যোগ
সক্ৰিয় লোন ('000)	2,107	556	1,738	193	9	4,603
পোর্টফোলিঅ' (₹কোটি)	4,765	1,334	4,163	534	16	10,812
পৰ্টফোলিঅ'ত বজাৰ অংশৰ বকেয়া	44%	12%	39%	5%	0%	-
বিতৰণ কৰা পৰিমাণ (₹কোটি)- OND' 21	1,192	371	1,180	154	6	2,903
গড় টিকট আকাৰ (₹) - OND' 21	36,209	37,792	36,319	42,946	31,738	36,744
30+ পৰিশোধ বিলম্ব (POS)	9.73%	6.61%	6.83%	7.07%	3.85%	8.09%
90+ পৰিশোধ বিলম্ব (POS)	4.03%	2.75%	2.25%	2.21%	1.34%	3.09%

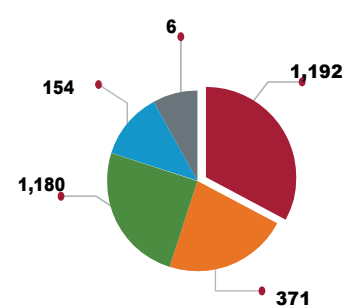
সক্ৰিয় লোন ('000)

পোর্টফোলিঅ' (₹কোটি)

বিতৰণ কৰা পৰিমাণ (₹কোটি)-OND' 21

■ বেঙ্ক ■ SFBs ■ NBFC-MFIs ■ NBFCs ■ লাভবহিত এমএফআই

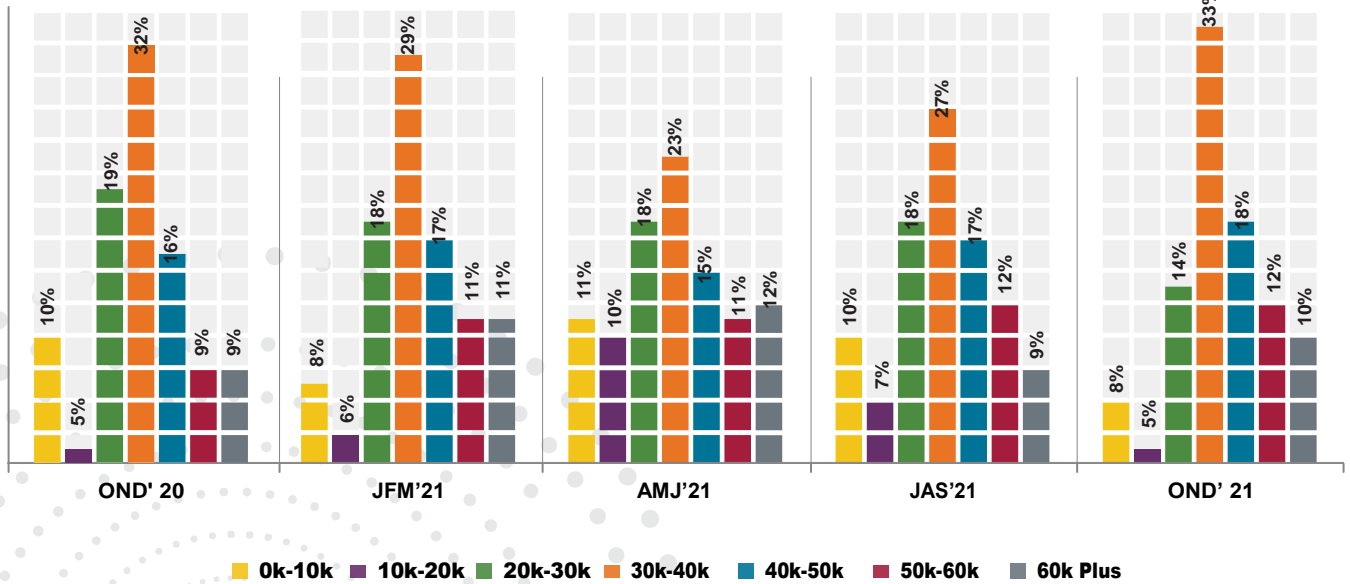
- 31 ডিচেম্বৰ 2021 তাৰিখে ৰাজস্থানৰ পৰ্টফোলিঅ' বকেয়া হৈছে ₹ 10,812 কোটি
- বকেয়া পৰ্টফোলিঅ'ৰ ক্ষেত্ৰত সৰ্বাধিক অৱদান হৈছে বেংকৰ পৰা আৰু তাৰ পিছত এনবিএফচি-এমএফআই ঋণৰ মূল্য ৰাজস্থানত ₹2,903 কোটি টকা অ'এনডিৰ সময়ত বিতৰণ কৰা হৈছিল।
- সকলো ঋণদাতাৰ ভিতৰত এনবিএফচিৰ গড় টিকটৰ আকাৰ সৰ্বাধিক
- ৰাজস্থানৰ সকলো ঋণদাতাৰ ভিতৰত নট ফৰ প্ৰফিটৰ 90+ পৰিশোধ বিলম্ব অপৰাধ আটাইতকৈ কম

ৰাজস্থান-উদ্যোগৰ টিকটৰ আকাৰৰ প্ৰৱণতা

বিতৰণ কৰা লোনৰ সংখ্যা লাখত

টিকট আকাৰ	OND'20	JFM'21	AMJ'21	JAS'21	OND'21	Y-o-Y বৃদ্ধিৰ হাৰ%
0K-10K	88	93	37	94	59	-33%
10K-20K	40	75	32	70	43	8%
20K-30K	168	224	59	164	107	-36%
30K-40K	274	362	73	247	261	-5%
40K-50K	137	211	49	158	145	6%
50K-60K	74	137	36	108	93	26%
60KPlus	80	135	38	79	82	2%
মুঠ	861	1,237	324	920	790	-8%
Q-o-Q লোন বিতৰণৰ বৃদ্ধিৰ হাৰ %	-	44%	-74%	184%	-14%	-
সৰ্ব ভাৰতীয় ATS (°)	35,204	37,419	35,797	34,942	36,744	-
Q-o-QATS বৃদ্ধিৰ হাৰ%	-	6%	-4%	-2%	5%	-

বিতৰণ কৰা লোনৰ সংখ্যা(লাখত)

- বিতৰণ কৰা ঋণৰ সংখ্যা ৰাজস্থানত OND'20 ৰ পৰা OND'21 লৈ 8% হ্রাস পাইছে
- AMJ'21 ৰ বাহিৰে 20 হাজাৰ-50 হাজাৰ টিকট আকাৰৰ শ্ৰেণীত 60% তকৈ অধিক ঋণ বিতৰণ কৰা হৈছিল
- ৰাজস্থানৰ ATS JAS'21 ৰ পৰা OND'21 লৈ 5% আৰু OND'20 ৰ পৰা OND'21 লৈ 4% বৃদ্ধি হৈছে

ৰাজস্বান: পৰ্টফলিঅ ড্ৰেণ্ড

পোৰ্টফোলিঅ অনাদায় (ইকোটি)

সৰিশেষ	Dec'20	Mar' 21	Jun'21	Sep'21	Dec'21
বেঙ্ক	4,222	5,346	4,768	4,844	4,765
SFBs	1,173	1,300	1,177	1,280	1,334
NBFC-MFIs	3,261	3,771	3,389	3,860	4,163
NBFCs	748	665	531	496	534
লাভৰহিত এমএফআই	3	3	2	14	16
ৰাজস্বান	9,407	11,085	9,867	10,494	10,812
Q-o-Q বৃদ্ধিৰ হাৰ %	-	18%	-11%	6%	3%

9,407

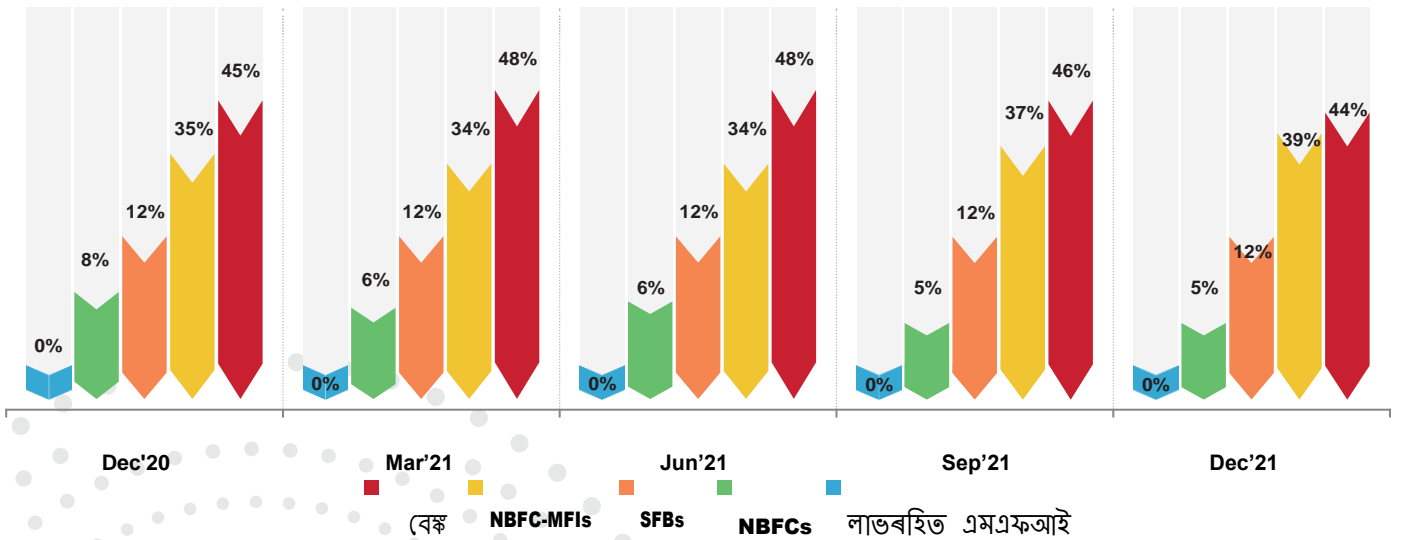
11,085

9,867

10,494

10,812

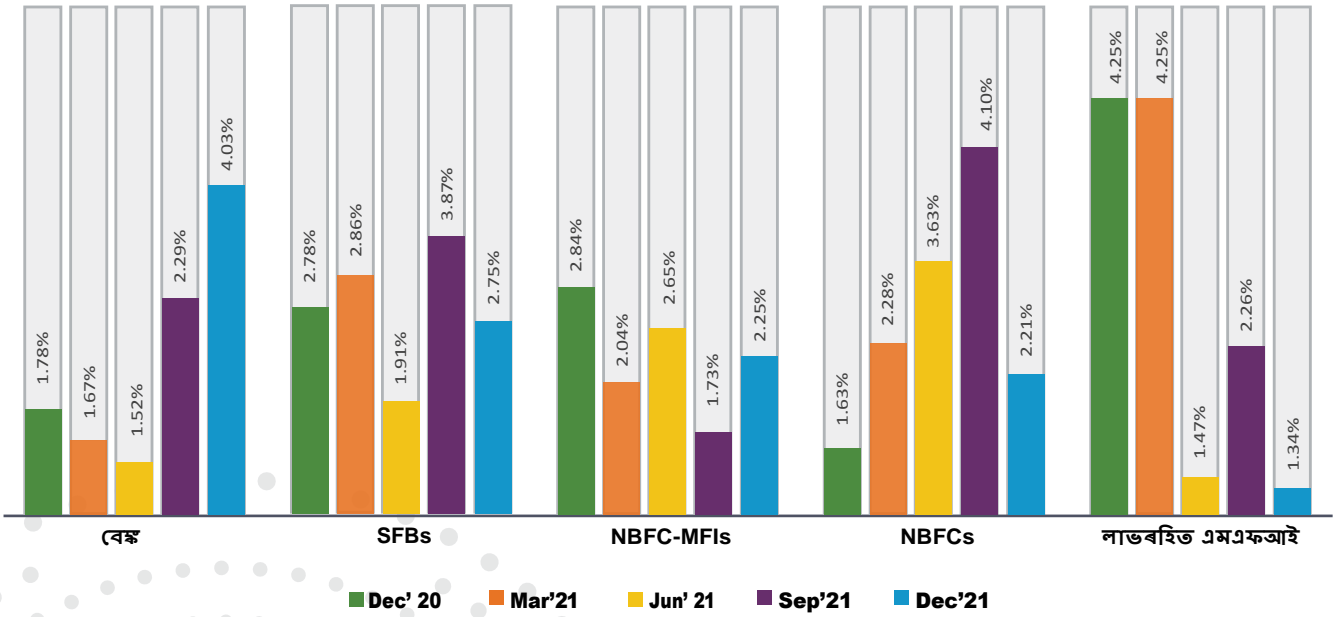
পোৰ্টফোলিঅ
অনাদায়(ইকোটি)

- ৰাজস্বানৰ POS-ত 2020 চনৰ ডিচেম্বৰ পৰা 2021 ডিচেম্বৰ লৈ 15% Y-o-Y বৃদ্ধি হৈছে
- লাভৰহিত এমএফআই-য়ে 2020 চনৰ ডিচেম্বৰ পৰা 2021 ডিচেম্বৰ লৈ সৰ্বাধিক 433% Y-o-Y বৃদ্ধি দেখিছে তাৰ পিছত একে সময়ৰ বাবে 28% বৃদ্ধিৰ সৈতে আছে এনবিএফচি-এমএফআই
- POS -ৰ বাবে 80% তকৈ অধিক অৱদান বেঙ্ক আৰু এনবিএফচি-ৰ দ্বাৰা হৈছে

ৰাজস্থান: 90+ পৰিশোধবিলম্ব ধাৰা

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰ	Dec'20	Mar' 21	Jun'21	Sep'21	Dec'21
বেংক	1.78%	1.67%	1.52%	2.29%	4.03%
SFBs	2.78%	2.86%	1.91%	3.87%	2.75%
NBFC-MFIs	2.84%	2.04%	2.65%	1.73%	2.25%
NBFCs	1.63%	2.28%	3.63%	4.10%	2.21%
লাভৰহিত এমএফআই	4.25%	4.25%	1.47%	2.26%	1.34%
বাকস্থান	2.26%	1.98%	2.07%	2.36%	3.09%

- 2021 চনৰ ছেপ্টেম্বৰৰ পৰা 2021 ডিচেম্বৰৰ ৰাজস্থানৰ সামগ্ৰিক 90+ পৰিশোধ বিলম্ব অপৰাধ বৃদ্ধি পাইছে
- ছেপ্টেম্বৰ 2021-ৰ তুলনাত এছএফবি, এনবিএফচি আৰু লাভৰহিত এমএফআই-ৰ 90+ পৰিশোধ বিলম্ব অপৰাধ উন্নত হৈছে
- 2021 ডিচেম্বৰ অনুসৰি, ৰাজস্থানৰ সামগ্ৰিক 90+ পৰিশোধ বিলম্ব অপৰাধতকৈ বেংকৰ 90+ পৰিশোধ বিলম্ব অপৰাধ অধিক

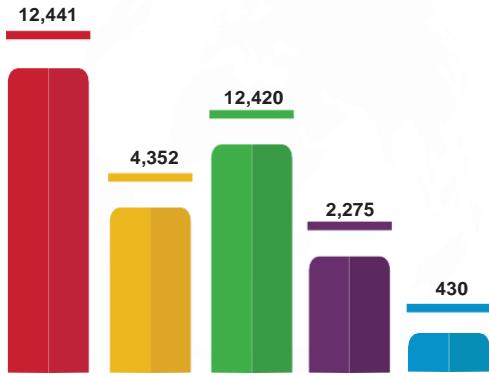
আকাংক্ষামূলক
জিলাসমূহ

উচ্চাকাঙ্ক্ষী জিলা ডিচেম্বৰ 2021 অৱলোকন

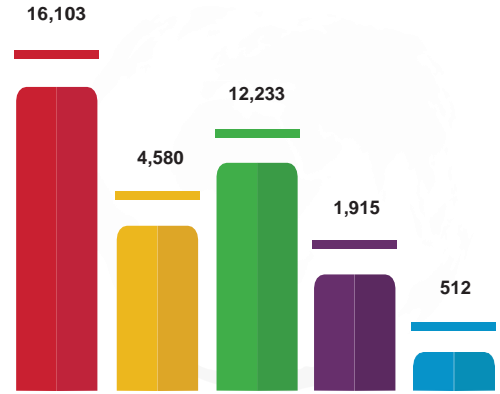
উচ্চাকাঙ্ক্ষী জিলা বিকাশৰ বিৱৰণ	ডিচেম্বৰ 2017	ডিচেম্বৰ 2021	বৃদ্ধি%
সক্ৰিয় গ্ৰাহকৰ প্ৰৱেশ (₹000)	4,155	8,618	107%
বিতৰণ কৰা পৰিমাণ (₹কোটি)	14,374 *	35,343**	146%
সক্ৰিয় লোন (₹'000)	6,925	13,363	93%
পোর্টফোলিঅ' অনাদায় (₹কোটি)	11,175	31,918	186%
30+ পৰিশোধ বিলম্ব	1.54%	6.87%	-
90+ পৰিশোধ বিলম্ব	0.75%	2.70%	-

- উচ্চাকাঙ্ক্ষী জিলাৰ বাবে 31st ডিচেম্বৰলৈ পোর্টফোলিঅ' অনাদায় হৈছে 1.33 কোটি সক্ৰিয় ঋণৰ বিপৰীতে 31,918 কোটি
- উচ্চাকাঙ্ক্ষী জিলাসমূহত সক্ৰিয় গ্ৰাহকৰ প্ৰৱেশ ডিচেম্বৰ 2017 ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2021 লৈ 107% বৃদ্ধি হৈছে
- জানুৱাৰী 2021 ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2021 লৈ বিতৰণ কৰা লোনৰ মূল্য 35,343 কোটি
- বেংক আৰু এছএফবি-ৰ 30+ আৰু 90+ পৰিশোধ বিলম্ব অপৰাধৰ উচ্চাকাঙ্ক্ষী জিলাৰ সামগ্ৰিক 30+ আৰু 90+ অপৰাধতকৈ অধিক

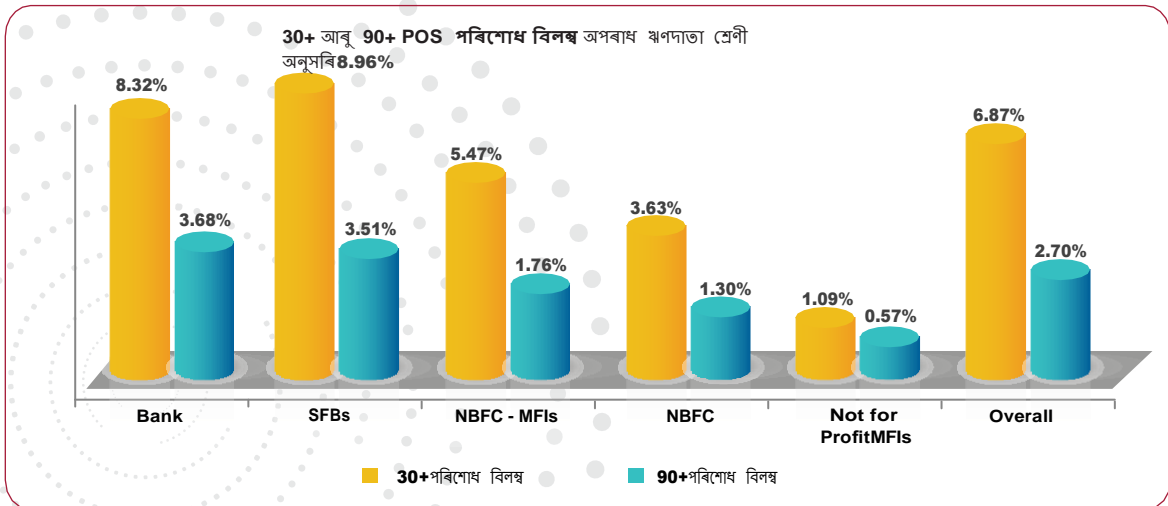
পোর্টফোলিঅ' (₹কোটি)

পৰিমাণ বিতৰণ কৰা (₹কোটি) – Jan '21 ৰ পৰা Dec '21 লৈ

■ Banks ■ SFBs ■ NBFC-MFIs ■ NBFCs ■ NotforProfitMFIs

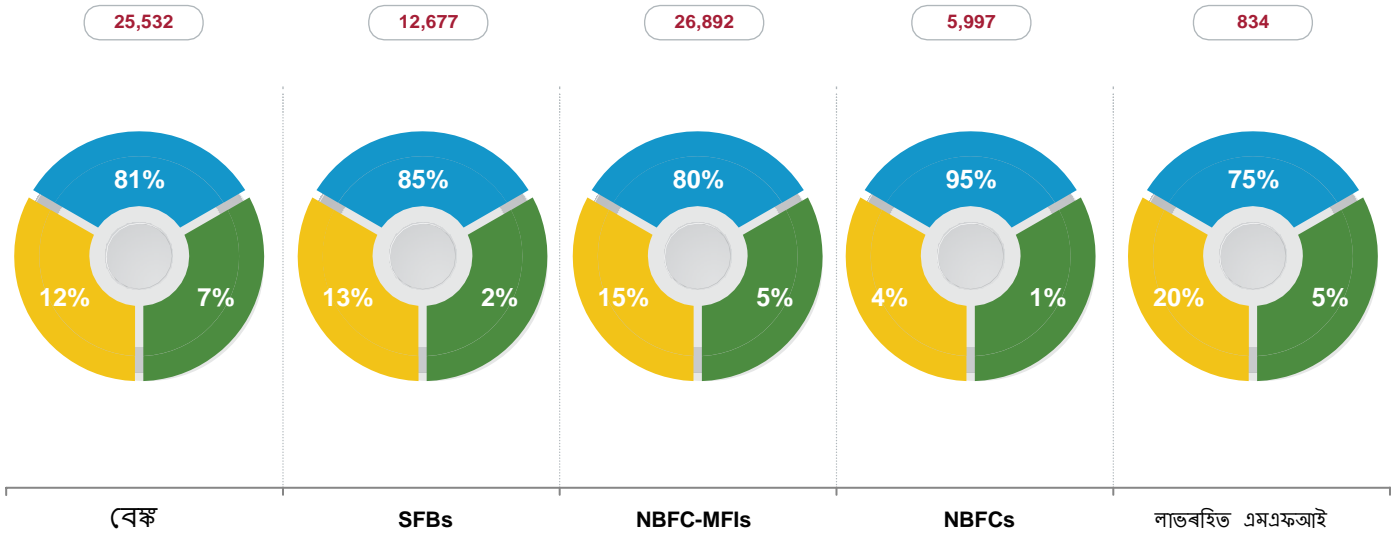
গ্রাহক স্তর বিশ্লেষণ

Powering the World with knowledge™

31 ডিচেম্বৰ 2021 লৈ গ্ৰাহক স্তৰৰ বিশ্লেষণ

অনন্য সক্ৰিয়
ঋণ লগুঁতা (₹ 000)

- 10 টা অৰিদ্ধা লোন থকা গ্ৰাহকৰ সংখ্যা (0-179DPD)
- 20 টা অৰিদ্ধা লোন থকা গ্ৰাহকৰ সংখ্যা (180-329DPD)
- >=30টা অৰিদ্ধা লোন থকা গ্ৰাহকৰ সংখ্যা (>=330DPD)

- 70% ৰো অধিক গ্ৰাহকৰ মাত্ৰ 1 টা বকেয়া ঋণ আছে
- লাভৰহিত এমএফআই-ৰ 2 টা বকেয়া ঋণৰ সৈতে সৰ্বাধিক গ্ৰাহক আছে।

SIDBI ৰ বিষয়ে

1990 চনৰ এক সংসদীয় অধিনিয়মৰ অধীনত ভাৰতীয় ক্ষুদ্র উদ্যোগ বিকাশ বেঙ্ক স্থাপন কৰা হৈছে। অতি ক্ষুদ্র, ক্ষুদ্র আৰু মজলীয়া উদ্যোগ (এমএছএমই খণ্ড)ৰ প্ৰচাৰ, বিত্তীয় সমৰ্থন আৰু বিকাশৰ ত্ৰিস্তৰীয় এজেণ্ডা ৰূপান্তৰ কৰা আৰু একে ধৰণৰ কাম কৰি থকা বিভিন্ন প্ৰতিষ্ঠান সমূহৰ কামবোৰৰ মাজত সমন্বয় স্থাপন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত মুখ্য বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান হিচাপে কাম কৰিবলৈ SIDBI ক নিৰ্দেশনা দিয়া হৈছে। বিগত বছৰবোৰত, বিভিন্ন বিত্তীয় আৰু বিকাশমূলক পদক্ষেপৰ জৰিয়তে, বেঙ্কে সমাজৰ বিভিন্ন স্তৰৰ লোকসকলৰ জীৱন স্পৰ্শ কৰিছে, এমএছএমইৰ সমগ্ৰ উদ্যোগ ক্ষেত্ৰক প্ৰভাৱিত কৰিছে আৰু এমএছ এমইৰ ইক'চিষ্টেম ত বহুতো-বিশ্বাসযোগ্য প্ৰতিষ্ঠানৰ সৈতে জড়িত হৈছে।

ভিজন 2.0-ৰ অধীনত, এছ.আই.ডি.বি.আই.-য়ে এম.এছ.এম.ই. খণ্ডত তথ্য অসাম্যতা সমাধান কৰিবলৈ বিভিন্ন উদ্যোগৰ নেতৃত্ব দিছে যেনে মাইক্ৰ'ফাইনেন্স পালচৰ উপৰিও এমএছএমই ৰ অনুভূতি আৰু আকাংক্ষা, উদ্যোগৰ স্পটলাইট ৰ খাপ খোৱাৰ বাবে এমএছএমই পালচ, এমএছএমই আৰু ক্ৰিডিডএক্সৰ স্বাস্থ্য ট্ৰেকাৰ, ফিনটেক ঋণ দান খণ্ডৰ ক্ৰেডিট ডাটা অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবে উদ্যোগ খণ্ড আৰু ফিনটেক পালচৰ ওপৰত এক বিস্তৃত প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুত কৰাত গুৰুত্ব দি আহিছে।

মাইক্ৰ'ফাইনেন্স ক্ষেত্ৰত SIDBI

এছআইডিবিআইয়ে মাইক্ৰ 'ফাইনেন্স আন্দোলনক সমৰ্থন কৰাৰ জৰিয়তে সামগ্ৰিক বিত্তীয় কাৰ্যসূচীক আগুৱাই নিয়াত অগ্ৰণী ভূমিকা পালন কৰিছে। বেঙ্কৰ মাইক্ৰ 'ফাইনেন্স পদক্ষেপৰ অধীনত মাৰ্চ, 2020 লৈকে মুঠ ₹19,871 কোটি লৈকে বিতৰণ কৰা হৈছে। এমএফআই-ৰ ঋণ আৰু ইকুইটি সমৰ্থন এই প্ৰতিষ্ঠানবোৰক ক্ষমতা নিৰ্মাণ সমৰ্থন আৰু অনুপালন মূল্যায়ন সঁজুলি আদি সমৰ্থন কৰি কৰ্পোৰেট শাসন সংস্কৃতি আন্স কৰাৰ দ্বাৰা ভালদৰে পৰিপূৰক। মাইক্ৰ 'ফাইনেন্স উদ্যোগক ভঙ্গুৰ আৰম্ভণিৰ পৰা এক সম্পূৰ্ণ উদ্যোগ খণ্ডলৈ হস্তান্তৰ কৰাৰ উপৰিও, যাৰ ফলত আমাৰ অংশীদাৰ এমএফআই-ৰ 8 টা এছএফবি/ইউনিভাৰ্চেল বেংকলৈ পৰিৱৰ্তন হয়। মাইক্ৰ'লেণ্ডিংত এক পথ প্ৰদৰ্শনমূলক পদক্ষেপ হৈছে এছ.আই.ডি.বি.আই.-ৰ পৰা পোনপটীয়াকৈ সৰু ঋণ উপলব্ধ কৰা (অংশীদাৰিত্বব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে), সূতৰ হাৰত যি বজাৰৰ হাৰতকৈ যথেষ্ট কম। প্ৰয়াস শীৰ্ষক এই পদক্ষেপৰ অধীনত, বেঙ্কে অংশীদাৰিত্ব মডেলৰ অধীনত বজাৰৰ হাৰতকৈ তুলনামূলকভাৱে কম সূতৰ হাৰৰ সৈতে পিৰামিডৰ তলত থকা মাইক্ৰ' ঋণ ল'গুঁতাৰ পৰা ₹0.50 লাখৰ পৰা ₹5 লাখলৈ সৰু টিকট আকাৰৰ ঋণ প্ৰদান কৰি আহিছে।

ইকুইফেক্স ৰ বিষয়ে

ইকুইফেক্স ইনফৰ্মেচন চলিউচনকোম্পানী যি বিশ্বৰ শক্তি সংগঠন আৰু ব্যক্তিসকলৰ বাবে বিশ্বস্ত অনন্য ডাটা, অভিনৱ বিশ্লেষণ, প্ৰযুক্তি আৰু উদ্যোগৰ দক্ষতা ব্যৱহাৰ কৰে যি জ্ঞানক অন্তৰ্ভুক্তিলৈ ৰূপান্তৰিত কৰে যি অধিক অৱগত ব্যৱসায় আৰু ব্যক্তিগত সিদ্ধান্ত লোৱাত সহায় কৰে।

মুখ্য কাৰ্যালয় আটলান্টা, জি.এ., ইকুইফেক্স য়ে উত্তৰ আমেৰিকা, মধ্য আৰু দক্ষিণ আমেৰিকা, ইউৰোপ আৰু এছিয়া প্ৰশান্ত মহাসাগৰীয় অঞ্চলৰ 28 খন দেশত পৰিচালনা কৰে বা বিনিয়োগ কৰে। ই মানক আৰু দৰিদ্ৰ (S&P) 500® সূচকৰ সদস্য আৰু ইয়াৰ সাধাৰণ ষ্টক ইফেক্স চিফৰ অধীনত নিউয়ৰ্ক ষ্টক এক্সচেঞ্জত (Nৱাইএছই) ব্যৱসায় কৰা হয়। ইক'ইক'ইছে বিশ্বজুৰি 11,0 কৰ্মচাৰী নিয়োগ কৰে। ক্ৰেডিট উদ্যোগত 120 বছৰতকৈও অধিক বিশ্বব্যাপী উত্তৰাধিকাৰৰ সৈতে, 2010 চনত, ইন্ডিভিডুৱে ভাৰতৰ বজাৰত উপস্থিতি স্থাপন কৰে আৰু আৰবিআইৰ দ্বাৰা চিআইচি হিচাপে কাম কৰিবলৈ অনুমতি প্ৰাপ্ত কৰা হৈছিল। যোৱা 9 বছৰত, ক্ৰেডিট ব্যুৰো 4000+ সদস্যলৈ বৃদ্ধি পাইছে যাৰ ভিতৰত আছে 2000, এনবিএফচি, এমএফআই আৰু বীমাকৰ্তা। এই সদস্যসকলে লাখ লাখ ভাৰতীয় গ্ৰাহকৰ ওপৰত ডেমো ক্ৰেডিটিক আৰু পৰিশোধৰ তথ্য প্ৰদান কৰে। 2018 চনত, ইকুইফেক্স ভাৰতত এটা বিশ্লেষণ প্ৰতিষ্ঠান অধিগ্ৰহণৰ জৰিয়তে ইয়াৰ পদচিহ্ন বৃদ্ধি কৰে। ইন্ডিভিডুৱে এনালিটিক্স প্ৰাইভেট লিমিটেড হৈছে ভাৰতত ইন্সফাৰকৰ সম্পূৰ্ণ মালিকানাধীন বিশ্লেষণ সত্তা, যি অতুলনীয় অনুকূলিত বিশ্লেষণ সমাধান প্ৰদান কৰে যি ব্যৱসায়ৰ প্ৰদৰ্শন আৰু গ্ৰাহকসকলৰ জীৱন দুয়োটা সমৃদ্ধ কৰে।

অন্যকাৰ্য্য

এই প্ৰতিবেদনখন ইকুইফেক্স ক্ৰেডিট ইনফৰ্মেচন চাৰ্ভিচেছ প্ৰাইভেট লিমিটেড (ইকুইফেক্স) দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰতিবেদনখন প্ৰৱেশ আৰু ব্যৱহাৰ কৰি, ব্যৱহাৰকাৰীয়ে গ্ৰহণ কৰে আৰু স্বীকাৰ কৰে যে এনে ব্যৱহাৰ এই অস্বীকাৰৰ অধীনত। এই প্ৰতিবেদন খন 2020 চনৰ ছেপ্টেম্বৰ লৈকে প্ৰতিষ্ঠানসমূহে যথেষ্ট পৰিমাণে প্ৰদান কৰা তথ্যৰ একত্ৰীকৰণৰ ওপৰত আধাৰিত আৰু যিসকল ইকুইফেক্সৰ সদস্য। ইকুইফেক্স য়ে প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুত কৰাত যুক্তিসঙ্গত যত্ন লৈছে, ই প্ৰতিষ্ঠানসমূহে দাখিল কৰা ভুল বা অপৰ্যাপ্ত তথ্যৰ ফলত হোৱা অশুদ্ধতা, ত্ৰুটি আৰু/বা বাদপৰাৰ বাবে দায়বদ্ধ নহ'ব। তদুপৰি, ইকুইফেক্স য়ে প্ৰতিবেদনত তথ্যৰ পৰ্যাপ্ততা বা সম্পূৰ্ণতাৰ নিশ্চয়তা নিদিয়ে আৰু/বা কোনো নিৰ্দিষ্ট উদ্দেশ্যৰ বাবে ইয়াৰ উপযুক্ততা বা ইকুইফেক্স প্ৰতিবেদনৰ ওপৰত কোনো প্ৰৱেশ বা নিৰ্ভৰশীলতাৰ বাবে দায়বদ্ধ নহয় আৰু ইকুইফেক্স য়ে এনে সকলো দায়বদ্ধতা প্ৰকাশ কৰে। এই প্ৰতিবেদনখন কোনো এপ্লিকেশ্বন, সামগ্ৰী বা ইকুইফেক্সৰ দ্বাৰা ঋণ দিবলৈ বা ঋণ নিদিবলৈ কোনো পৰামৰ্শ স্বীকাৰ/অস্বীকাৰ কৰা বা গ্ৰহণ কৰাৰ বাবে পৰামৰ্শ নিদিয়ে আৰু (2) সংশ্লিষ্ট ব্যক্তি/সত্তাৰ সৈতে কোনো বিত্তীয় লেনদেন ত প্ৰৱেশ কৰিবলৈ বা নকৰিবলৈ আহ্বান নজনায়। প্ৰতিবেদনত অন্তৰ্ভুক্ত তথ্যবোৰে পৰামৰ্শ গঠন নকৰে আৰু ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এই প্ৰতিবেদনত অন্তৰ্ভুক্ত তথ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি যিকোনো সিদ্ধান্ত লোৱাৰ আগতে ইয়াৰ মতামতত বিতং সকলো প্ৰয়োজনীয় বিশ্লেষণ কৰিব লাগে। প্ৰতিবেদনৰ ব্যৱহাৰ ক্ৰেডিট তথ্য কোম্পানী (নিয়ন্ত্ৰণ) আইন 2005, ক্ৰেডিট তথ্য কোম্পানী নিয়মাবলী, 2006, ক্ৰেডিট তথ্য কোম্পানী নিয়মাবলী, 2006ৰ ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয়। প্ৰতিবেদনৰ কোনো অংশ পূৰ্ব অনুমোদন অবিহনে প্ৰতিলিপি, প্ৰচাৰ, প্ৰকাশ কৰিব নালাগে।

যোগাযোগ সৰিশেষ

ইকুইফেক্স ক্রেডিট ইনফোৰ্মেচন চাৰ্ভিচেছ প্ৰাইভেট লিমিটেড আননিট
নং 931, তৃতীয় মহলা, বিল্ডিং নং 9,
চলিটোয়াৰ কৰ্পোৰেট পাৰ্ক, আণ্ডেৰী ঘাটকোপাৰ লিংক ৰোড,
আণ্ডেৰী (পূৰ), মুম্বাই -400 093
টোল ফ্ৰী নম্বৰ :1800 2093247 ecissupport@equifax.com

ভাৰতৰ ক্ষুদ্র উদ্যোগ উন্নয়ন বেঙ্ক
স্বাৰলক্ষন ভৱন, প্লট নং C-11, 'G' ব্লক, বান্দ্ৰা কুৰ্ণা কমপ্লেক্স,
বান্দ্ৰা (পূৰ),
মুম্বাই -400 051 মহাৰাষ্ট্ৰ

টোল ফ্ৰী নং :1800 226753

www.sidbi.in/en